



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 106/2019-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. marca 2019 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom Mgr. Branislavom Grancom, Kováčska 28, Košice, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3 Co 169/2016 z 27. apríla 2017 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 25/2018 z 22. mája 2018 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. augusta 2018 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej

len „krajský súd“) sp. zn. 3 Co 169/2016 z 27. apríla 2017 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Cdo 25/2018 z 22. mája 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol jedným zo žalobcov v konaní vedenom na Okresnom súde Rožňava (ďalej len „okresný súd“) o určenie nehnuteľností patriacich do dedičstva. Sťažovateľ žiadal, aby okresný súd určil, že nehnuteľnosti v katastrálnom území [REDAKOVANÉ], a to parcela č. [REDAKOVANÉ] zapísaná na liste vlastníctva [REDAKOVANÉ] a parcela [REDAKOVANÉ] zapísaná na liste vlastníctva [REDAKOVANÉ] (ďalej len „nehnuteľnosti“), patria v polovici do dedičstva po nebohom [REDAKOVANÉ] a nebohej [REDAKOVANÉ].

Okresný súd rozsudkom sp. zn. 5 C 36/2008 zo 4. marca 2016 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) návrh sťažovateľa zamietol a rozsudok odôvodnil najmä tým, že „*Titulom nadobudnutia vlastníckeho práva odporcom je osvedčenie o vydržaní s tým, že predtým ich právni predchodcovia nehnuteľnosti nadobudli na základe kúpnopredajnej zmluvy v roku 1948... Svedok [REDAKOVANÉ] zhodne potvrdil, že právni predchodcovia navrhovateľa v 4. rade predali predmetné nehnuteľnosti asi pred 50.-timi rokmi, a to [REDAKOVANÉ] so synom a potom túto záhradu právni predchodcovia navrhovateľov nikdy neužívali.*

Navrhovatelia sa zrejme mylne domnievajú, že predmetné nehnuteľnosti patria do dedičstva po ich právnych predchodcoch, pretože aj podľa ich tvrdení nehnuteľnosti mali zakúpiť od občana Maďarskej republiky, ide o parcely č... a teda neodkúpili nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom konania, ale parcelu [REDAKOVANÉ].“

3. Sťažovateľ podal proti rozsudku okresného súdu odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil.

Vo vzťahu k rozsudku krajského súdu sťažovateľ v sťažnosti uviedol: «*Súd prvej inštancie vo svojom rozsudku uviedol, že: „Súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že navrhovatelia nepreukázali titul nadobudnutia nehnuteľností do ich vlastníctva, ale titul preukázali odporcovia.“ S týmto názorom sa následne stotožnil aj odporca v 2. rade, ktorý vo svojom rozsudku v bode 37. uviedol, že: „Z uvedeného dôvodu preto jednoznačne vyplýva, že žalobcovia neunesli dôkazné bremeno v spore...“ Tento záver súdu prvej inštancie a odporcu v 2. rade je však nesprávny a ústavne neudržateľný - predmetom*

žaloby sťažovateľa bolo určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva po poručiteľovi. Z povahy tejto žaloby je vylúčené, aby žalobcovia v konaní preukazovali, že predmetné nehnuteľnosti sú ich vlastníctvom...

Odporca v 2. rade svojím rozsudkom neodstránil ani také zásadné pochybenia súdu prvej inštancie, ako je jeho priame konštatovanie (str. 9 rozsudku súdu prvej inštancie), že: „Aj keď predmetnú kúpno-predajnú zmluvu nepodpísal [REDAKOVANÉ] st., ale jeho syn, zrejme to bolo na základe splnomocnenia.“ Odporca v 2. rade tak ponechal bez akéhokoľvek povšimnutia skutkové zistenie súdu prvej inštancie, ktoré je samo o sebe spôsobilé vyvrátiť obranu žalovaných v podobe vydržania, a ktoré spočíva v tom, že kúpno-predajnú zmluvu nepodpísal vlastník predmetných nehnuteľností ([REDAKOVANÉ] st.), ale iná osoba (jeho syn). Skutočnosť, že kúpnu zmluvu nepodpísal vlastník, ale iná osoba je dostatočne zásadným dôvodom spochybnenie celého vydržania zo strany žalovaných.»

4. Sťažovateľ napadol rozsudok krajského súdu dovolaním, pričom prípustnosť dovolania odvodzoval z § 421 ods. 1 písm. a) a c) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). Najvyšší súd dovolanie sťažovateľa odmietol ako neprípustné.

Podľa názoru sťažovateľa sa najvyšší súd «...nevysporiadal so všetkými dôvodmi prípustnosti dovolania riadne... tzn. posúdil len prípustnosť dovolania podľa ust. 421 ods. 1 písm. a) CSP a úplne opomenul písm. c) tak, ako to uvádzal sťažovateľ.

Sťažovateľ zároveň nesúhlasí s tvrdením odporcu v 1. rade, podľa ktorého niektorý z dôvodov prípustnosti dovolania môže vylučovať iný z dôvodov.

Za nesprávny a ústavne nekonformný považuje sťažovateľ aj názor odporcu v 1. rade, podľa ktorého sa odporca v 2. rade ako odvolací súd neodklonili od ustálenej rozhodovacej praxe odporcu v 1. rade v podobe R 8/1991. Odporca v 1. rade v tomto smere síce správne uviedol, že nie je „skutkovým“ súdom a teda nemôže posudzovať skutkové okolnosti prípadu, no zreteľný odklon odporcu v 2. rade od citovaného R 8/1991 ponechal odporca v 1. rade bez povšimnutia a prípustnosť dovolania na tomto základe nepripustil.»

5. Sťažovateľ považuje napadnuté uznesenie najvyššieho súdu za zmätočné a úplne nepreskúmateľné a napadnutý rozsudok krajského súdu za ústavne neudržateľný vzhľadom na to, že obsahuje znaky svojvôle a arbitrárnosti a neobsahuje náležité odôvodnenie.

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho ústavnej sťažnosti rozhodol týmto nálezom: „Právo sťažovateľa na majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy SR, na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a na spravodlivý súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo uznesením Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3 Cdo 25/2018 zo dňa 22.05.2018 porušené.

Právo sťažovateľa na majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy SR, na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a na spravodlivý súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo rozsudkom Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 3Co 169/2016 zo dňa 27.04.2017 porušené.

Ústavný súd SR uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3 Cdo 25/2018 zo dňa 22.05.2018 a rozsudok Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 3Co 169/2016 zo dňa 27.04.2017 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie.

Odporcovia sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť sťažovateľovi trovy konania.“

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona

o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

8. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

9. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

10. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

11. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

12. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,

b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,

- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

13. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľovo podanie je možné kvalifikovať ako sťažnosť v zmysle čl. 127 ústavy v spojení s § 42 ods. 2 písm. f), § 122 a nasl. zákona o ústavnom súde, pričom sťažovateľ je v konaní zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom v zmysle § 43 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

14. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu, ktorá je plne aplikovateľná i po zmene právnej úpravy, je aj doktrína možných zásahov ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov vo veciach patriacich do ich právomoci. Ústavný súd predovšetkým pripomína, že je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Vo vzťahu k všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (m. m. II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (napr. m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

15. Podľa judikatúry ústavného súdu základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), vyslovenia porušenia ktorého sa sťažovateľ dovoľáva, zaručuje každému právo na prístup k súdu, ako aj konkrétne procesné garancie v konaní pred ním (m. m. I. ÚS 26/94). Ústavou zaručené základné právo na súdnu

ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy neznamená právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom (m. m. II. ÚS 21/02, IV. ÚS 277/05).

III.

K namietanému porušeniu práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu

16. Ústavnú sťažnosť v tejto časti treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

17. Podľa § 124 poslednej vety zákona o ústavnom súde ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

Ako *addendum* ústavný súd zdôrazňuje právny názor, ktorý opakovane vo svojej judikatúre vyslovil (akcentujúc pritom rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54), t. j., že v prípade procesného rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní bude sťažovateľovi (v prípade opätovného obrátenia sa na ústavný súd) lehota

na podanie sťažnosti ústavnému súdu považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (t. j. napadnutému rozsudku) krajského súdu (m. m. III. ÚS 114/2010, I. ÚS 165/2010).

18. Podstatou sťažovateľovej argumentácie proti napadnutému rozsudku krajského súdu je námietka týkajúca sa dôkazného bremena v spojení s námietkou chybného vyhodnotenia zistených skutkových okolností.

19. Podľa názoru sťažovateľa v konaní o určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva, je vylúčené, aby sťažovateľ (v procesnom postavení navrhovateľa) preukazoval, že predmetné nehnuteľnosti sú jeho vlastníctvom.

Krajský súd v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku uviedol: „*Súdna prax v rámci vlastníckych žalôb pripúšťa žalobu, ktorou sa dedič domáha vyslovenia, že určitá vec patrí do dedičstva po poručiťovi, čo je aj v tomto prípade. Keďže predmet dedičstva (jeho aktíva) tvoria veci, práva a iné majetkové hodnoty, ktoré v okamihu smrti patria poručiťovi, v spore o tom, či súčasťou dedičstva po poručiťovi je určitá vec, ide o posúdenie, či poručiť bol v deň svojej smrti vlastníkom veci. Navrhované určenie sa tu viaže ku dňu smrti poručiťa a teda sa posudzuje podľa stavu, aký tu bol v okamihu jeho smrti. K tomu treba dodať, že rozsudok súdu, ktorým sa vyhovie takejto žalobe, má deklaratórnu povahu, čo znamená, že sa ním len potvrdzuje právny stav, ktorý tu bol v čase smrti poručiťa. Nie je ním deklarované, že by žalobca ako právny nástupca poručiťa bol vlastníkom veci a ani to, že by žalovaný vlastníkom veci nebol.*

Odvolačí súd poukazuje na to, že určovací návrh spočívajúci v tom, že vec (hnuteľná alebo nehnuteľná) patrí do dedičstva po poručiťovi, a teda že ju poručiť vlastnil v okamihu svojej smrti, môže uplatňovať (je vecne legitimovaný) len ten, koho práv a povinností sa takéto určenie týka. Takouto osobou môže byť len ten, kto je poručiťovým dedičom, prípadne jeho právnym nástupcom.“

20. Pokiaľ sťažovateľ tvrdí, že krajský súd „*ponechal bez akéhokoľvek povšimnutia skutkové zistenie súdu prvej inštancie, ktoré je samo o sebe spôsobilé vyvrátiť obranu žalovaných v podobe vydržania, a ktoré spočíva v tom, že kúpno-predajnú zmluvu nepodpísal vlastníak predmetných nehnuteľností...“* a nekriticky preberal závery okresného

súdu o pravdepodobnej existencii splnomocnenia, ústavný súd poukazuje na relevantnú časť odôvodnenia napadnutého rozsudku, v ktorej krajský súd uviedol: „*Odvolačí súd konštatuje, že z výsledkov vykonaného dokazovania vyplynulo, že došlo medzi právnymi predchodcami žalovaných k uzavretiu kúpnej zmluvy ohľadom predmetných nehnuteľností dňa 12.04.1948 s tým, že právní predchodcovia žalovaných (kupujúci) si nedali prevod kúpy zapísať do pozemkovej knihy, pričom existenciu dobromyseľnej držby nemusel vylúčiť ani samotný zápis iného v pozemkovej knihe, keďže od roku 1948 právní predchodcovia žalovaných ako oprávnení a dobromyseľní držitelia nehnuteľnosti, po celú dobu vydržacej doby, t. j. až do 31.03.1964 predmetné nehnuteľnosti mali v držbe, poukazujúc na výpovede svedkov, ako aj potvrdenie obce [REDAKOVANÉ], že čo sa týka užívania sporných nehnuteľností, medzi stranami sporu nikdy neboli spory ohľadom užívania predmetných nehnuteľností, o čom svedčí aj riadne platenie daní za predmetné nehnuteľnosti, aj právnymi predchodcami žalovaných.*

Čo sa týka odvolacích námietok žalobcov o písomnom charaktere zmluvy, odvolací súd poukazuje na uznesenie NS SR z 27.01.2015 sp. zn. 3Cdo/361/2012 v tom znení, že oprávneným držiteľom nehnuteľnosti, ktorý je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že je jej vlastníkom, nemôže byť ten, kto do jej držby vstúpil za účinnosti Občianskeho zákonníka v znení do 31.12.1991 na základe zmluvy o prevode nehnuteľností, ktorá nebola uzavretá v písomnej forme. To prichádzalo do úvahy ale až vstupom do držby nehnuteľnosti po 01.04.1964 na základe zmluvy o prevode nehnuteľností, ktorá nebola uzavretá v písomnej forme so zreteľom aj na rozsudky NS SR sp. zn. 5Cdo/49/2010, 1Cdo/l 37/2011. V danom prípade ale právní predchodcovia žalovaných vstúpili do držby na základe písomnej zmluvy z roku 1948 uzavretej medzi [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] mladším a [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] dňa 12.04.1948, pričom predmetné nehnuteľnosti kúpili za kúpnu cenu 13.200,- Sk, ktorá bola predávajúcimi riadne vyplatená, čo vyplynulo z výpovede svedkov citovaných v bode 3 odôvodnenia tohto rozsudku. Aj keď žalobcovia uvedené skutočnosti popierali, žiadne dôkazy z ich strany v konaní, predložené v tomto smere neboli.“

21. V závere odôvodnenia napadnutého rozsudku krajský súd uviedol: „Z uvedeného preto jednoznačne vyplýva, že žalobcovia neunesli dôkazné bremeno v spore, pričom

žalovaní preukázali, že boli splnené zákonné podmienky pre nadobudnutie vlastníctva vydržaním tak, ako to bolo vyhlásené v Notárskej zápisnici, napísanej na Notárskom úrade vo [REDAKOVANÉ] dňa 01.04.1996, z ktorej vyplynulo, že [REDAKOVANÉ] dala návrh na vydanie osvedčenia o nadobudnutí vlastníctva k nehnuteľnostiam vydržaním, ktorú mala nadobudnúť na základe kúpnej zmluvy z roku 1960 od [REDAKOVANÉ] a jeho manželky [REDAKOVANÉ] k nehnuteľnosti v kat. úz. [REDAKOVANÉ], zapísaných na [REDAKOVANÉ] parcely [REDAKOVANÉ] a od uvedenej doby nehnuteľnosti má v užívaní, aj keď v konaní bola existencia kúpnej zmluvy preukázaná zo dňa 12.04.1948, nie z roku 1960. “

22. Ústavný súd poukázaním na obsah citovaného odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu dospel k záveru, že krajský súd dal jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktoré sťažovateľ v konaní nastolil. V napadnutom rozsudku vysvetlil skutkové aj právne okolnosti opodstatňujúce jeho rozhodnutie. Z napadnutého rozhodnutia je tiež zrejmé, ako sa krajský súd vysporiadal s tými z argumentov sťažovateľa, ktoré mali pre rozhodnutie podstatný význam.

Skutočnosť, že sa sťažovateľ so závermi všeobecných súdov nestotožňuje, nemôže sama osebe založiť odôvodnenosť ústavnej sťažnosti (m. m. I. ÚS 10/2012).

K namietanému porušeniu práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu

23. Ťažiskom námietok sťažovateľa proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu sú tri argumentačné roviny, a to, že najvyšší súd neodôvodnil neprípustnosť podaného dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP v spojení s tým, že vylúčil prípustnosť dovolania podaného súbežne z dôvodov podľa § 421 ods. 1 písm. a) a c), a napokon, že sa nezaoberal otázkou odklonu od vlastnej rozhodovacej praxe v danej právnej otázke.

24. Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

25. K námietke súbežného uplatnenia dovolacích dôvodov podľa § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP a k neodôvodneniu neprípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP ústavný súd poukazuje na relevantnú časť napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, v ktorom uviedol: *«Podobne v rozhodnutí sp. zn. 6 Cdo 123/2017 najvyšší súd k možnosti vyvodzovania prípustnosti dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ a zároveň písm. b/ a c/ CSP uviedol, že „súčasná existencia všetkých týchto predpokladov prípustnosti dovolania sa bez ďalšieho z povahy veci vylučuje. Nemožno totiž odôvodňovať prípustnosť dovolania tým, že určitá právna otázka je rozhodovacou praxou dovolacieho súdu riešená ustálené a zároveň že dovolacím súdom nebola riešená, resp. že je ním riešená rozdielne“ [poznámka dovolacieho súdu: sťažnosť, ktorá bola podaná proti tomuto rozhodnutiu najvyššieho súdu, odmietol Ústavný súd Slovenskej republiky ako zjavne neopodstatnenú (I. ÚS 644/2017)]. Vec prejednávajúci senát, ktorý sa stotožňuje s týmto právnym názorom, nadväzujúc naň dodáva, že pokiaľ procesná strana v dovolaní tvrdí, že pri rozhodovaní o niektorej právnej otázke existuje „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“, od ktorej sa odvolací súd odklonil (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), je len logické, že zároveň nemôže úspešne argumentovať tým, že ešte nedošlo k ustáleniu rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, lebo táto otázka buď ešte nebola dovolacím súdom vôbec riešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP), alebo už riešená bola, dovolacími senátmi najvyššieho súdu je ale rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ CSP). K tomu istému záveru dospel najvyšší súd aj v rozhodnutí sp. zn. 4 Cdo 14/2017, v ktorom konštatoval, že „uplatnenie dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP a súčasne podľa § 421 ods. 1 písm. c/ CSP sa vzájomne vylučuje, pretože ak odvolací súd rozhoduje o danej právnej otázke rozdielne, nemožno hovoriť o ustálenej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu“.*»

26. Nemožno súhlasiť so sťažovateľovým tvrdením, že takýto právny názor najvyššieho súdu je v rozpore s rozhodovacou praxou ústavného súdu s odkazom na uznesenie ústavného súdu o zjednotení právnych názorov č. k. PLz. ÚS 1/2018-22 z 25. apríla 2018 (ďalej len „uznesenie ústavného súdu“). Uvedené uznesenie ústavného súdu riešilo otázku prípustnosti dovolania za súbežného uplatnenia dovolacích dôvodov v zmysle § 420 CSP, ako aj § 421 CSP v súvislosti s porušením základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Plénum ústavného súdu v súvislosti s týmto prijalo uznesením ústavného súdu stanovisko, v ktorom uviedlo: „Pokiaľ sú v dovolaní súbežne uplatnené dôvody prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 420 Civilného sporového poriadku, ako aj § 421 Civilného sporového poriadku a Najvyšší súd Slovenskej republiky sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 Civilného sporového poriadku, poruší tým právo na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.“

Rovnako, pokiaľ sú v dovolaní uplatnené viaceré vady zmätočnosti uvedené § 420 písm. a) až f) Civilného sporového poriadku a Najvyšší súd Slovenskej republiky sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí výlučne na skúmanie prípustnosti dovolania z hľadiska existencie tej procesnej vady zmätočnosti, ktorá je v tomto ustanovení uvedená na prednejšom mieste, poruší tým právo na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.“

Ústavný súd sa však nezaoberal otázkou súbežného uplatnenia dovolacích dôvodov v rámci § 421 ods. 1 CSP. Vzhľadom na odlišnú povahu dovolacích dôvodov (§ 420 CSP rieši najzávažnejšie procesné pochybenia, § 421 CSP rieši otázky zásadného právneho významu) nie je možné aplikovať uznesenie ústavného súdu na sťažovateľov prípad.

27. K tvrdeniu sťažovateľa o tom, že najvyšší súd sa nezaoberal jeho v dovolaní uvedeným odklonom odvolacieho súdu od rozhodovacej praxe odvolacieho súdu a neodôvodnil ho, ústavný súd poukazuje na správne odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, v ktorom uviedol: *«Podľa § 35 CSP o dovolaní rozhoduje Najvyšší súd Slovenskej republiky; za dovolací súd v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP treba preto považovať tento súd. K rovnakému záveru dospel najvyšší súd už v rozhodnutí sp. zn. 6 Cdo 79/2017, v ktorom uviedol, že „vzhľadom na teritoriálnu pôsobnosť CSP*

možno pod pojmom dovolací súd rozumieť len Najvyšší súd Slovenskej republiky, a nie aj Najvyšší súd Českej republiky“.

Odklon právnych záverov odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu odôvodňuje žalobca 4/ poukázaním na judikát R 8/1991.

V žalobcom 4/ označenom judikáte R 8/1991 je uvedené, že „tvrdenie držiteľa o tom, že mu vec patrí (§ 132 a § 135a OZ) a že s ňou nakladal ako s vlastnou, musí byť podložené konkrétnymi okolnosťami, z ktorých sa dá usúdiť, že toto presvedčenie držiteľa bolo po celú vydržaciú dobu dôvodné“. Ako vyplýva z odôvodnenia tohto rozhodnutia najvyšší súd uvádza, že pre záver o dobromyseľnosti držiteľa v zmysle § 132a OZ musí mať súd dostatočné skutkové podklady a keďže v danom prípade tak súd pre nevykonanie ďalších dôkazov nemal, jeho záver o dobromyseľnom užívaní nehnuteľnosti po celú vydržaciú dobu nemožno považovať za správny. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu sa súdy oboch inštancií neodklonili od právnych záverov vyjadrených vo vyššie spomenutom rozhodnutí najvyššieho súdu; súdy predpoklady pre nadobudnutie vlastníctva v zmysle § 132 a § 135a OZ nevyložili odlišne. Dovolací súd pri posudzovaní prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP nemôže posudzovať správnosť skutkových zistení súdov alebo výsledok hodnotenia, resp. nevyhodnotenia dôkazov, premietajúci sa do skutkových zistení súdu. Dovolateľ si námietkami nesprávnych skutkových zistení a nesprávneho vyhodnotenia dôkazov dostatočne neuvedomuje procesné dopady a súvislosti toho, že dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia nie je spôsobilé založiť tvrdenie dovolateľa, že pri inom (podľa dovolateľa náležitejšom a úplnejšom) zistení rozhodujúcich skutkových okolností súdmi by právne závery, na ktorých spočíva napadnuté rozhodnutie, boli odlišné.»

28. Ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd ako súd dovolací v napadnutom uznesení jasne a zrozumiteľne vyjadril dôvody, pre ktoré dovolanie sťažovateľa odmietol. Najvyšší súd v napadnutom uznesení primeraným a v okolnostiach danej veci postačujúcim spôsobom reflektoval na sťažovateľom vznesené námietky.

Ústavný súd na základe uvedeného zdôrazňuje, že právny záver najvyššieho súdu v napadnutom uznesení nevykazuje znaky arbitrárnosti, zjavnej neodôvodnenosti či svojvôle, čo by bolo možné konštatovať len v prípade, ak by sa natoľko odchyľil

od znenia príslušných ustanovení zákona, že by tým poprel jeho účel a význam (m. m. III. ÚS 264/05, I. ÚS 23/2010).

29. Pravidlá týkajúce sa prípustnosti dovolania majú za cieľ zaistiť riadny výkon spravodlivosti a zvlášť rešpektovať princíp právnej istoty, ktorá bola nastolená právoplatným rozhodnutím. Dotknuté osoby musia počítať s tým, že tieto pravidlá budú aplikované. Jednako tieto pravidlá alebo ich používanie nemôžu týmto osobám zabrániť, aby využili existujúci opravný prostriedok (napr. I. ÚS 4/00; vec Pérez De Rada Cavanilles c. Španielsko, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 28. 10. 1998). Otázku posúdenia prípustnosti dovolania rieši zákon. Posúdenie splnenia zákonných predpokladov (podmienok) prípustnosti dovolania s negatívnym výsledkom nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa v prípade, ak zákonné pravidlá dovolanie nepripúšťajú (m. m. IV. ÚS 35/02). Postup príslušného súdu v súlade so zákonom nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia označeného práva sťažovateľa (m. m. I. ÚS 156/2018, II. ÚS 465/2017).

30. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 593/2017).

31. Ústavný súd konštatuje, že ústavnú sťažnosť je potrebné v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú v zmysle § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého uznesenia a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (m. m. II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade

so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok (m. m. II. ÚS 465/2017).

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy

32. Sťažovateľ porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy odvíja zrejme od porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť v časti namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) a práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 dohovoru) napadnutým rozsudkom krajského súdu, ako aj napadnutým uznesením najvyššieho súdu odmietol ako zjavne neopodstatnenú, konštatuje, že v takom prípade nemohlo ani dôjsť k porušeniu sťažovateľom označeného základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, a preto aj v tejto časti bolo treba jeho sťažnosť odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

33. Keďže ústavný súd vzhľadom na uvedené nezistil žiadnu možnosť porušenia sťažovateľom označených práv dospel k záveru, že je ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnená, a preto ju z tohto dôvodu podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. marca 2019